

BEROEPSCOMPETENTIEPROFIEL

GZ - Haptotherapeut

VVH

Vereniging van Haptotherapeuten

Beroepscompetentieprofiel GZ-Haptotherapeut

[lid van de Vereniging van Haptotherapeuten (VVH) en geregistreerd in het Kwaliteitsregister van GZ-Haptotherapeuten]

Voorwoord

Voor u ligt het Beroepscompetentieprofiel van de GZ-Haptotherapeut.

Sinds de jaren veertig van de vorige eeuw vond de toepassing van de wetenschap Haptonomie in eerste instantie plaats binnen de grenzen van beroepen in de gezondheidszorg en welzijnzorg, waarbij gesproken werd over de uitoefening van het betreffende beroep **op haptonomische basis**.

In 1993 – waarin de Vereniging van Haptotherapeuten (VVH) [hierna te noemen VVH] is opgericht – is het vak **Haptotherapie** en het beroep **Haptotherapeut** door de VVH definitief geïntroduceerd. Sinds dat jaar heeft de Haptotherapie in Nederland veel ontwikkelingen doorgemaakt die geleid hebben tot een (h)erkenning binnen de (eerstelijns) gezondheidszorg en de uiteindelijke introductie van het keurmerk **GZ-Haptotherapeut** met de daaraan verbonden kwaliteitseisen. Deze ontwikkelingen komen onder andere tot uitdrukking in een aantal belangrijke kwaliteitsdocumenten, te weten: Domeinbeschrijving Haptotherapie, Beroepsprofiel GZ-Haptotherapeut, Beroepscode GZ-Haptotherapeut.

Het bovenstaande heeft mede bijgedragen tot erkenning door de Zorgverzekeraars in Nederland, omdat in deze kwaliteitsdocumenten duidelijk staat omschreven wat ons domein is en wat er van ons als GZ-Haptotherapeut verwacht mag worden.

Met de toevoeging “**GZ**” wordt duidelijk gemaakt dat de Haptotherapie deel uitmaakt van de eerstelijns **GezondheidZorg** in Nederland.

De VVH kiest voor een kwaliteitsbeleid met de daarbij behorende kwaliteits- en toelatingseisen, hetgeen tot uitdrukking komt in dit beroepscompetentieprofiel.

Constans Manganas

Voorzitter VVH

Inhoudsopgave

1. Voorwoord.....	2
2. Inhoudsopgave.....	3
3. Inleiding.....	4
4. Het beroep GZ-Haptotherapeut.....	5
5. Contact GZ-Haptotherapeut – cliënt.....	6
6. Werkveld.....	7
7. De GZ-Haptotherapeut in de eerstelijns gezondheidszorg.....	8
8. Doelgroep GZ-Haptotherapeut.....	9
9. Opleidingsniveau.....	10
10. Beroepscompetenties.....	12

Bijlagen:

A. Kennis en vaardigheden GZ-Haptotherapeut.....	17
B. Werkgroep Beroepscompetentieprofiel.....	19

3. Inleiding

Het kwaliteitsbeleid van de VVH en de wens tot een duidelijke profilering van de GZ-Haptotherapeut als gekwalificeerd therapeutdeskundige binnen de (eerstelijns) gezondheidszorg in Nederland hebben een belangrijke rol gespeeld bij het ontwikkelen van dit beroepscompetentieprofiel. Bij de totstandkoming van dit competentieprofiel is onder andere uitgegaan van de domeinbeschrijving GZ-Haptotherapeut.

Dit beroepscompetentieprofiel beschrijft de competenties die een GZ-Haptotherapeut nodig heeft om optimaal zelfstandig te kunnen functioneren in de beroepspraktijk van de GZ-Haptotherapeut. Deze competenties worden bepaald door zijn¹ kennis, inzicht, vaardigheden (professionele en therapeutische attitude) en persoonlijkheidsontwikkeling (waaronder persoonlijke affectieve ontwikkeling).

In dit beroepscompetentieprofiel staat allereerst wat de GZ-Haptotherapeut doet en waarvoor hij verantwoordelijk is. Vervolgens wordt aangegeven wat het opleidingsniveau van de GZ-Haptotherapeut moet zijn. Tot slot worden de competenties van de GZ-Haptotherapeut geëxpliciteerd.

Het Beroepscompetentieprofiel is een ontwikkeldocument dat – indien noodzakelijk – jaarlijks door de VVH kan worden bijgesteld.

¹ Waar in de tekst de **mannelijke vorm** wordt gebruikt, kan men in het algemeen ook de **vrouwelijke vorm** lezen.

4. Het beroep GZ-Haptotherapeut

Haptotherapie baseert zich op de menswetenschap haptonomie: een wetenschap die de fenomenologie in het menselijk contact – met zichzelf, anderen en de omgeving – bestudeert en beschrijft (haptonomische fenomenen).

De mens wordt beschouwd als een ondeelbaar geheel – een persoon – waarbij lichamelijke, psyche en gemoed onderscheiden kunnen worden, maar niet als losstaand van elkaar beschouwd mogen worden. Ieder mens heeft naast rationele Bestaansbevestiging (het feit dat hij bestaat) tevens affectieve Zijnsbevestiging (het feit dat je goed bent zoals je bent) nodig om zich te kunnen ontwikkelen tot een geïntegreerd, volledig en zich waardevol voelend mens, in staat tot betekenis verlenen en betekenis geven.

Haptotherapie is een persoonsgerichte therapie, die gekenmerkt wordt door een bevestigende ontmoetingsbereidheid van de GZ-Haptotherapeut. Dit vereist een door de rede en gevoel begeleid kennis-, begrips- en inzichtsvormen.

De essentie van de haptotherapie is om de cliënt te helpen zich (weer) bewust te worden van zijn eigen aangeboren vermogens om zich te kunnen richten tot en zich te kunnen openen voor bevestigend contact en deze vermogens te kunnen ontplooiën.

De gevoelens van eigenheid en oorspronkelijkheid (**authenticiteit**) worden hierdoor hersteld en bevorderd.

Indien de cliënt, na (opnieuw) kennismaken met deze aangeboren vermogens, ervoor kiest om zich verder te willen ontwikkelen, zal de GZ-Haptotherapeut – in een op maat afgestemd affectief aanbod – dienen aan te sluiten bij de hulpvraag en de ontwikkelingsfase van de cliënt / patiënt.

GZ-Haptotherapeuten zijn werkzaam op het terrein van het bevorderen en / of het in stand houden van het welbevinden en het zo optimaal mogelijk (laten) functioneren van de mens. Zij houden zich bezig met zowel lichamelijke als psychische problematiek. Als zodanig heeft de Haptotherapie een plaats binnen de (eerstelijns) gezondheidszorg.

Het uiteindelijke doel van de Haptotherapie is een groei naar autonomie en authenticiteit.

5. Contact GZ-Haptotherapeut – cliënt

De GZ-Haptotherapeut: heeft een open, lerende attitude, waarin respect voor eigenheid, normen en waarden van de cliënt doorklinkt.

Hij handelt vanuit een betrokkenheid op de cliënt (empathie) waarbij hij een optimaal appèl doet op diens eigen vermogen, verantwoordelijkheid en inzichten, waaronder ook de bereidheid tot reflecteren. Daarnaast laat hij de cliënt aan den lijve ervaren en bespreekt hij met hem de ontwikkeling van zijn gevoelsleven, het herkennen van gevoelens en lichamelijke gewaarwordingen en de waardering en de betekenis hiervan in het dagelijks leven.

Zoals hiervoor is aangegeven, scheidt de GZ-Haptotherapeut in het contact – en vooral in de aanraking – die voorwaarden voor de cliënt om zijn hulpvraag en zichzelf daarin onder ogen te zien.

De effectiviteit van de behandeling wordt bepaald door het inbrengen van de beroepsspecifieke kennis, inzicht en (contactuele) vaardigheden van de GZ-Haptotherapeut (professionele en therapeutische attitude), waaronder een voortdurende reflectie gedurende het behandelproces op zijn eigen handelen en op de reacties van de cliënt. Er wordt betekenis verleend aan ervaringen en gevoelens. De GZ-Haptotherapeut zelf is ook een belangrijk element in de therapie. Het toepassen van haptotherapeutische vaardigheden of kennis is niet mogelijk als hij zelf “buiten schot blijft”. De persoonlijkheid van de GZ-Haptotherapeut (waaronder de eerder genoemde persoonlijke affectieve ontwikkeling) klinkt door bij het toepassen van zijn haptotherapeutische interventies. De wisselwerking en wederkerigheid in het contact tussen de GZ-Haptotherapeut en zijn cliënt zijn de basis van de haptotherapie. Hiermee wordt de cliënt uitgenodigd om stil te staan bij zijn eigen gevoelens om vervolgens nieuwe ervaringen op te doen.

6. Werkveld

De GZ-Haptotherapeut is werkzaam in de (eerstelijns) gezondheidszorg en kan zonder verwijzing geconsulteerd worden (vrije toegankelijkheid).

Verwijzing naar de GZ-Haptotherapeut vindt voornamelijk plaats door artsen, psychiaters, fysiotherapeuten, psychologen, psychotherapeuten, seksuologen, (bedrijfs)maatschappelijk werkers, (ortho)pedagogen, arbodiensten, enz.

De GZ-Haptotherapeut is voornamelijk werkzaam in de solopraktijk (individueel). Daarnaast kan hij werkzaam zijn in een instelling zoals revalidatiecentrum, verpleeghuis, (psychiatrische) kliniek.

Hij is in staat om samen te werken met collega's (monodisciplinair) en beroepsbeoefenaren uit andere disciplines (multidisciplinair).

Haptotherapie is veelal individueel. Het kan echter wenselijk zijn om personen uit de directe leefwereld van de cliënt bij het therapeutisch proces te betrekken, zoals een partner of de ouder(s) van kinderen.

7. De GZ-Haptotherapeut in de (eerstelijns) gezondheidszorg

De GZ-Haptotherapeut kan zonder verwijzing geconsulteerd worden (vrije toegankelijkheid). Derhalve dient hij competenties te bezitten m.b.t. screening, anamnese, gebruik van vragenlijsten, dossiervorming en haptotherapeutisch onderzoek om indicaties en contra-indicaties te onderkennen.

Bij screening wordt gebruik gemaakt van het concept “klinische vlaggen” om onderscheid te kunnen maken tussen de verschillende herstelbelemmerende risicofactoren.

Er zijn vier klinische vlaggen te onderscheiden:

- Rode vlaggen:
Teken en of signalen die wijzen op een specifieke oorzaak voor klachten.
Zij kunnen duiden op ernstige pathologie en vereisen aanvullende medische diagnostiek.
- Gele Vlaggen:
Teken en of signalen die wijzen op gedragsmatige of psychosociale risicofactoren.
- Blauwe vlaggen:
Teken en of signalen die wijzen op sociale en economische risicofactoren.
- Zwarte vlaggen:
Teken en of signalen die wijzen op beroepsmatige risicofactoren.

Steeds meer beroepsbeoefenaren binnen de eerstelijns gezondheidszorg, alsmede cliënten, ontdekken de mogelijkheden van de behandeling door een GZ-Haptotherapeut. Hierdoor ontstaat een toenemende vraag naar bekwame GZ-Haptotherapeuten.

Communicatie over de mogelijkheden en de grenzen van het beroep GZ-Haptotherapeut zal bijdragen aan een juiste beeldvorming en positionering binnen de eerstelijns gezondheidszorg in Nederland.

8. Doelgroep GZ-Haptotherapeut²

De GZ-Haptotherapeut begeleidt / adviseert mensen met vragen omtrent kwaliteit van leven en met emotionele problemen, waarbij er een verstoring is in het evenwicht tussen enerzijds draagkracht en anderzijds draaglast. Deze emotionele problemen kunnen in relatie staan tot:

Lichamelijke disfuncties (met een mogelijke psychosomatische oorzaak), zoals

- blokkades in bewegingsapparaat / bewegingspatronen
- pijn- en spanningsklachten
- voorkeurshoudingen en -bewegingen.

Psychosociale disfuncties, zoals

- relationele problematiek, waaronder hechtingsproblemen
- verlies- / traumaverwerking
- problemen in de werksfeer / burn out.

Intrapsychische problematiek, zoals

- verstoring / stagnering in ontwikkeling of ontplooiing
- problemen die verband houden met de overgang van de ene naar de volgende levensfase
- moeilijkheden bij herkennen, ervaren, verwoorden en delen van gevoelens en het herkennen en ervaren van eigen grenzen
- negatief lichaamsbeeld / zelfbeeld
- zingevingsvraagstukken
- moeilijkheden ten aanzien van ziekte, handicaps en naderend sterven.

² Domeinbeschrijving GZ-Haptotherapeut, hoofdstuk 4: Indicatiegebied Haptotherapie

9. Opleidingsniveau

De kwaliteit van de zogenoemde gezondheidskundige verzorging die GZ-Haptotherapeuten aanbieden, wordt gegarandeerd door drie (3) cumulatieve voorwaarden waaraan ten minste voldaan dient te worden, namelijk:

1. Diploma van een door het Ministerie van OCW erkende HBO opleiding Gezondheidszorg / Welzijnzorg;
2. Diploma van een door de SPHBO erkende beroepsopleiding tot GZ-Haptotherapeut;
3. HBO medische basiskennis, (separaat diploma, als onderdeel van de vooropleiding of als onderdeel van de opleiding Haptotherapie).

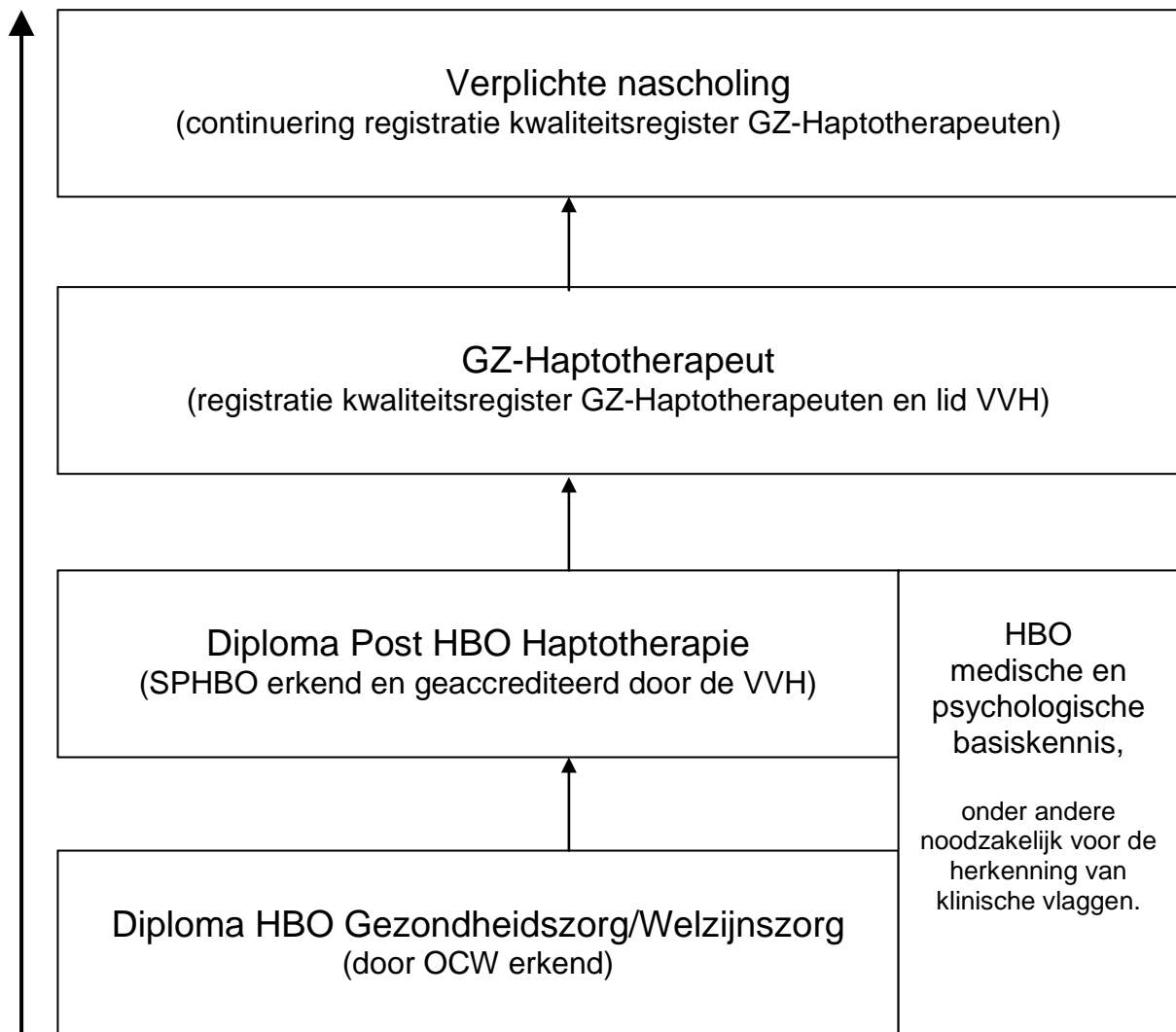
Gezien de benodigde specifieke kennis en vaardigheden van de in de (eerstelijns) gezondheidszorg werkende GZ-Haptotherapeut worden er door de Vereniging van Haptotherapeuten (VVH) hoge eisen gesteld aan de geaccrediteerde beroepsopleidingen tot Haptotherapeut³.

- Vanuit de beroepsopleidingen wordt de kwaliteit door de Stichting Post Hoger Beroeps Onderwijs (SPHBO) jaarlijks gecontroleerd.
- Vanuit de Vereniging van Haptotherapeuten (VVH) wordt de kwaliteit door de Commissie voor Accreditatie Opleidingen eveneens jaarlijks gecontroleerd aan de hand van het Accreditatie Instrument Opleidingen Haptotherapie.

Uitgaande van de hoge mate van professioneel gedrag, het zelfstandig werken aan en met medemensen, het zelfstandig definiëren, analyseren en oplossen van de aangeboden problematiek, komen tot vaststelling en uitvoering van een behandelwijze (therapie) waaraan kwalitatief hoge eisen worden gesteld, moet geconcludeerd worden dat de werkzaamheden en de te dragen verantwoordelijkheden van de GZ-Haptotherapeut uitsluitend kunnen worden uitgevoerd op minimaal hbo-niveau.

³ Domeinbeschrijving GZ-Haptotherapeut, hoofdstuk 7B

Ten behoeve van het bevorderen c.q. onderhouden van de kwaliteit van de beroepsuitoefening op het gebied van kennis, inzicht, vaardigheden en attitude dient de geregistreerde GZ-Haptotherapeut periodiek nascholing te volgen om geregistreerd te kunnen blijven in het Kwaliteitsregister van GZ-Haptotherapeuten.

10. Beroepscompetenties

De VVH stelt als landelijke beroepsvereniging duidelijke eisen aan GZ-Haptotherapeuten die zich bij de vereniging willen aansluiten. Deze eisen dienen er toe, dat cliënten er op mogen vertrouwen dat zij te maken krijgen met professionele beroepsbeoefenaren. In onderstaand schematisch overzicht van de relevante competenties is een driedeling gemaakt van algemene, professionele en specifiek haptotherapeutische competenties, die vervolgens op de hiernavolgende pagina's nader worden gedefinieerd.

ALGEMENE COMPETENTIES	<i>Cognitieve kracht</i> <i>Persoonlijke kracht</i> <i>Interactiekracht</i>	A. Analytisch vermogen B. Probleemoplossend vermogen C. Creativiteit D. Reflecterend vermogen E. Inlevingsvermogen F. Lerende oriëntatie G. Communicatieve stijlflexibiliteit H. Plannen en organiseren I. Samenwerken
PROFESSIELE COMPETENTIES	<i>Kennis</i> <i>Vaardigheden</i>	J. Deskundigheid K. Multidisciplinair inzicht L. Inzicht in ethiek M. Screenen N. Diagnosticeren O. Vaststellen behandelplan P. Behandelen Q. Dossierbehandeling
SPECIFIEK HAPTOTHERAPEUTISCHE COMPETENTIES		R. Haptotherapeutische sensitiviteit S. Haptotherapeutische interventie T. Bevorderen (zelf)verwezenlijking cliënt

A. Analytisch vermogen

In staat zijn vraagstukken te analyseren, knelpunten te signaleren en verbanden te leggen tussen gegevens. In staat zijn mogelijke oorzaken bij problemen op te sporen en te zoeken naar ter zake doende gegevens. Het vermogen om te overstijgen, het grotere geheel te zien.

B. Probleemoplossend vermogen

In staat zijn om met de cliënt oplossingen te bedenken voor diens vraagstelling.

C. Creativiteit

In staat zijn om alternatieve interventies te bedenken.

D. Reflecterend vermogen

In staat zijn te reflecteren op het eigen gedrag, voorkeuren en projecties. Zichzelf kritisch kunnen evalueren. Bereid zijn om zich te laten toetsen middels intervisie/supervisie.

E. Inlevingsvermogen

In staat zijn signalen van de ander aan te voelen en daar adequaat naar te handelen.

F. Lerende oriëntatie

De ambitie hebben om nieuwe inzichten en vaardigheden in zich op te nemen en deze gericht in te zetten. Van de GZ-Haptotherapeut wordt verwacht dat hij zich blijft richten op persoonlijke ontwikkeling.

G. Communicatieve stijflexibiliteit

In staat zijn om kennis, inzichten en vaardigheden in uiteenlopende situaties te kunnen toepassen en de eigen manier van communiceren hierop aan te laten sluiten. In staat zijn om verschillende stijlen van communicatie te hanteren.

H. Plannen en organiseren

In staat zijn om realistische doelen te stellen, activiteiten en werkzaamheden te plannen en te organiseren.

I. Samenwerken

Het actief bijdragen aan samenwerking voor gemeenschappelijke doelen, ook wanneer dat geen direct persoonlijk belang dient. Daartoe de onderlinge communicatie bevorderen en zaken effectief met elkaar afstemmen.

J. Deskundigheid

De GZ-Haptotherapeut is werkzaam binnen het domein van de Haptotherapie. In deze rol zet de GZ-Haptotherapeut zijn deskundigheid in bij diagnostiek en begeleiding / interventie. Hij geeft primair aandacht aan het behandelen van de door de cliënt gestelde hulpvraag. Hij dient, op basis van zijn specialistische kennis en inzichten, zijn begeleiding zoveel mogelijk af te stemmen op de individuele cliënt.

K. Multidisciplinair inzicht

Het kunnen onderkennen van de grenzen en mogelijkheden binnen de eigen beroepsgroep. Het kunnen doorverwijzen en terugverwijzen binnen de gezondheidszorg.

L. Inzicht in ethiek

De GZ-Haptotherapeut heeft inzicht in de beroepsethiek en handelt hiernaar door zich verantwoordelijk, integer, respectvol en deskundig te gedragen.

M. Screenen

De GZ-Haptotherapeut stelt gerichte vragen, neemt tests af of verricht andere diagnostische handelingen. De GZ-Haptotherapeut is in staat om onderscheid te maken tussen verschillende herstelbelemmerende risicofactoren. Ook is de GZ-Haptotherapeut in staat om te beoordelen of de hulpvraag binnen zijn competentiegebied valt.

N. Diagnosticeren

De GZ-Haptotherapeut dient op basis van anamnese en onderzoek te kunnen beoordelen of Haptotherapie geïndiceerd is en / of contra-indicaties aanwezig zijn, door het kiezen van specifieke aanraakvormen, bewegingsvormen of materialen.

O. Vaststellen behandelplan

De GZ-Haptotherapeut is, op basis van de gestelde diagnose, in staat om samen met de cliënt een gericht behandelplan op te stellen en te bespreken.

P. Behandelen

De GZ-Haptotherapeut voert het behandelplan uit en weet daarbij de juiste middelen in te zetten.

Q. Dossierbehandeling

De GZ-Haptotherapeut is in staat een dossier aan te leggen waarin zorgvuldig en systematisch verslag wordt gedaan van de cliëntgegevens, intake, de gezamenlijke doelstelling, het behandelplan, het verloop van de sessies, evaluatiemomenten en beëindiging van de therapie. Hierbij werkt de GZ-Haptotherapeut binnen de bestaande wet- en regelgeving.

R. Haptotherapeutische sensitiviteit

- De GZ-Haptotherapeut is in staat om de eigen sensitiviteit adequaat in te zetten ten dienste van het proces met de cliënt.
- De GZ-Haptotherapeut is in staat het interactiepatroon tussen zichzelf en de cliënt en de beleving daarvan te herkennen.
- De GZ-Haptotherapeut heeft vertrouwen in eigen lichaamsgewaarwordingen, emoties, denken en handelen en kan dit als informatiebron gebruiken.
- Er is congruentie tussen wat de GZ-Haptotherapeut voelt, denkt en hoe hij zich gedraagt.

- De GZ-Haptotherapeut is zich bewust van gevoelens in het hier en nu en weet deze, wanneer dit in het belang is van de cliënt, in te brengen. Tegelijkertijd is hij in staat om enige afstand te nemen en zaken in een groter geheel te zien.
- De GZ-Haptotherapeut beschikt over het vermogen om zaken af te stemmen. Hij heeft gevoel voor tempo, ritme, ruimte, taalgebruik en de manier van denken en doen van de cliënt. De GZ-Haptotherapeut is bekend met zijn eigen kwaliteit met betrekking tot deze aspecten en weet deze binnen de interactie met de cliënt flexibel in te zetten met behoud van eigenheid.
- De GZ-Haptotherapeut is in staat de relatie aan te gaan, deze te kunnen hanteren en dit te kunnen bezien in het licht van de hulpvraag van de cliënt.
- De GZ-Haptotherapeut heeft een authentieke, herkenbare eigen stijl, waarbinnen hij bekend is met eigen kwaliteiten, (on)mogelijkheden, valkuilen en (dis)congruenties. Daarom heeft de GZ-Haptotherapeut enerzijds een bepaalde mildheid en anderzijds een bereidheid om zich hierin verder te ontwikkelen.
- De GZ-Haptotherapeut zet zich in ten dienste van de cliënt, waarbij hij voor zichzelf een duidelijke grens hanteert.
- De GZ-Haptotherapeut is in staat om de haptonomische fenomenen - zoals openen en sluiten, uitbreiden en terugnemen van het gevoel, gevoel voor (de) ruimte, basispresentie, gevoel voor eigen lijfelijke gewaarwordingen en bewegingen – toe te passen.

S. Haptotherapeutische interventie

- De GZ-Haptotherapeut is in staat om door middel van aanraking, oefening en gesprek, de cliënt een direct voelbare ervaring en bewustwording van zijn (= cliënt) affectieve vermogens aan te bieden.
- De GZ-Haptotherapeut is in staat om samen met de cliënt, door middel van aanraking, oefening en gesprek, de belevingswereld van de cliënt te onderzoeken op gevoels-, handel- en denkniveau.
- De GZ-Haptotherapeut is in staat om de cliënt ervaringen op te laten doen en zicht te laten krijgen op eigen patronen door het inzetten van verschillende gesprekstechnieken, aanraakvormen, bewegingsvormen, oefenmaterialen en door het innemen van verschillende interactieposities.
- De GZ-Haptotherapeut is in staat om de cliënt te ondersteunen in het zich eigen maken van nieuwe gedrags-, denk- en belevingsmogelijkheden door het inzetten van verschillende gesprekstechnieken, aanraakvormen, bewegingsvormen, oefenmaterialen en door het innemen van verschillende interactieposities.

- De GZ-Haptotherapeut is in staat om in verschillende interactieposities de cliënt zijn gevoelens te laten onderzoeken en om ervaringen op te laten doen en zicht te laten krijgen op eigen interactiepatronen.
- De GZ-Haptotherapeut is in staat om voorbeeldgedrag te vertonen ten aanzien van de haptonomische fenomenen - zoals openen en sluiten, uitbreiden en terugnemen van het gevoel, gevoel voor (de) ruimte, basispresentie, gevoel voor eigen lichamelijke gewaarwordingen en bewegingen, (dis)congruentie van expressies, de mate van gevoel hebben voor zichzelf en / of de omgeving en de consequenties daarvan.

T. Bevorderen (zelf)verwezenlijking cliënt

- De GZ-Haptotherapeut is in staat de interactie en de beleving over de interactie functioneel te maken.
- De GZ-Haptotherapeut heeft een voortdurende belangstelling en betrokkenheid naar hoe de cliënt situaties in het leven aanpakt en zijn leven vorm geeft.
- De GZ-Haptotherapeut doet een optimaal beroep op eigen verantwoordelijkheid, vermogen en inzicht van de cliënt, waaronder ook de bereidheid tot reflecteren. Dit is voor de cliënt een belangrijke voorwaarde om zelf weer verder te kunnen, onafhankelijk van de GZ-Haptotherapeut.
- De GZ-Haptotherapeut legt in de begeleiding de nadruk op het bevorderen van de mogelijkheden in het hier en nu.
- De GZ-Haptotherapeut is in staat om verbanden te leggen tussen hetgeen plaatsvindt in de therapeutische sessies en het leven van de cliënt van alledag.
- De GZ-Haptotherapeut is in staat om de cliënt stil te laten staan bij de beleving van de interventie, het benoemen van lichamelijke gewaarwordingen, het herkennen van gevoelens en de waardering en de betekenis hiervan in het dagelijks leven.

Als indicatie voor de kennis en vaardigheden die ten grondslag liggen aan de beroepscompetenties van de GZ-Haptotherapeut wordt verwezen naar de bij dit profiel behorende bijlage A⁴.

⁴ Bijlage A: Kennis en vaardigheden GZ-Haptotherapeut

Bijlage A: Kennis en vaardigheden GZ-Haptotherapeut

- Algemeen therapeutisch
- Haptotherapeutisch
- Organisatorisch
- Communicatief (interpersoonlijk)
- Reflectief (intrapersoonlijk)

1. Algemeen therapeutisch

- Therapeutisch proces kunnen starten, faseren, begrenzen, afronden en afsluiten
- Professionele (therapeutische) attitude
- Present, Transparant, Prudent (PTP) principes (veiligheid kunnen bieden)
- Medische basiskennis,
- Kennis van stresstheorie en daarbij behorende (neuro)fysiologische fenomenen
- Kennis van psychopathologie (DSM IV), (psycho)somatiek, e.a,
- Kennis van psychologische processen (overdracht - tegenoverdracht, weerstand, traumaverwerking), coping / leerstijlen en vaardigheden om hiermee om te gaan.
- Kennis van de klinische vlaggen
- Weet hebben van en om kunnen gaan met emoties
- Weet hebben van ethiek
- Kennis van het bio-psycho-sociaal model
- Kennis van relatie belasting - belastbaarheid

2. Haptotherapeutisch

- Bewust van en uitdrukking kunnen geven aan gevoelsaspecten, gevoelsbewegingen
- Weet hebben van gevoelslagen
- Het kunnen inbrengen van affectieve kwaliteiten
- Hulpvraag van de cliënt kunnen “verstaan” en kunnen plaatsen in het perspectief van hechting, socialisatie, persoonlijke ontwikkeling, draagkracht, veerkracht en vertalen naar een haptotherapeutisch behandelplan en -proces (voortgang).
- Ontwikkeling van eigen haptonomische vermogens en vaardigheden
- Kunnen reflecteren
- Kennis van de haptonomische fenomenologie
- Pijn, spanning, en andere (lichamelijke) reacties kunnen herkennen en kunnen plaatsen bij problematiek en emoties (depressie, angst, verdriet, agressie)
- Kennis van ontwikkelingspsychologie, hechtingtheorie, rolgedrag, genderidentiteit
- Zicht hebben op therapeutische processen
- Kennis van mensvisie in relatie tot filosofische stromingen

3. Organisatorisch

- Kader kunnen bieden en bewaken (tijdsstructuur)
- Methodisch werken
- Dossiervoering; verslaglegging
- Praktijkvoering

4. Communicatief (interpersoonlijk)

a. gespreksvaardigheden in relatie tot cliënt:

- actief luisteren
- expliciteren
- concretiseren
- reflecteren
- confronteren
- problematiseren
- parafraseren
- evalueren
- samenvatten
- metacommunicatie

b. communicatie met verwijzers, collega's, derden:

- domeinbepaling
- indicatiestelling
- rapportage
- overleg
- afstemmen

5. Reflectief (intrapersoonlijk)

- Reflecteren op eigen handelen (intervisie): terugkijken en waarderen, tot nieuwe inzichten kunnen komen, in praktijk brengen van nieuwe handelingsstrategieën en weer kritisch terugkijken (eigen leerproces sturen)
- Weet hebben van eigen kunnen en waar nodig hulp kunnen vragen (intercollegiale consultatie), kunnen begrenzen en cliënt adequaat door verwijzen
- Sterkte - zwakte analyse

Bijlage B: Werkgroep Beroepscompetentieprofiel

- Mw. F.M.T. Booyink, GZ-Haptotherapeut
Lid van de Vereniging van Haptotherapeuten (VVH)
- Mw. P.M. Bouwman, GZ-Haptotherapeut
Lid van de Commissie van Toezicht voor de Haptotherapie
- Dhr. J. Guichelaar, GZ-Haptotherapeut
Lid van de Vereniging van Haptotherapeuten (VVH)
- Mw. T.M.B. Huisman, GZ-Haptotherapeut
Lid van de Vereniging van Haptotherapeuten (VVH)
- Mw. M.E. de Jonge
Directeur van de Vereniging van Haptotherapeuten (VVH)
- Dhr. G.A. Klabbers, GZ-Haptotherapeut
Bestuurslid van de Vereniging van Haptotherapeuten (VVH)
- Mw. S. Taat- Piena, GZ-Haptotherapeut
Lid van de Commissie van Toezicht voor de Haptotherapie
- Dhr. R.H. de Vos, Vertrouwenspersoon
Buitengewoon lid van de Vereniging van Haptotherapeuten (VVH)
- Mw. J.M.P. Wijnakker, GZ-Haptotherapeut
Lid van de Vereniging van Haptotherapeuten (VVH)

De Vereniging van Haptotherapeuten (VVH) bedankt de opleidingen Haptotherapie en adviesbureau Orga voor hun bijdrage met betrekking tot de bijstelling van het Beroepscompetentieprofiel GZ-Haptotherapeut (versie 2010).